

שואלת בת ישראל: למה שבועיים בחודש בעלי צריך להיזהר כך-כך במגע איתי? זה כל-כך פוגע שהוא "מושך" בכתף כשהוא עובר לידי שלא בטעות אגע בו.

תשובה: אמנם נכון כי כך נפסק בשו"ע (יורה דעה סי' קצה סעיף ב' והגר"א מביא מקורו מהמעשה – בשבת יג ע"ב) אבל הבעל צריך לנהוג בחכמה ולא לעשות תנועה קיצונית שיש בה כדי להעליב את הזולת. וכל שכן בנוכחות אנשים אחרים, אם עושה תנועה בולטת הוא עובר על דרך ארץ בין אדם לחברו.

אנמק טעם האיסור. יש טועים החושבים שדיני ריחוק הבעל מאשתו בימים שהיא נדה, הם מחמת גועל ודחיה מהטומאה. ובאמת אין הדבר כן. יש שני נימוקים תורניים לכל הריחוקים ההם המנויים בפרק ההוא בשולחן ערוך, ולא כמו שחושבים אנשים שטחיים שאינם מעמיקים בלימוד דברי חז"ל.

טעם ראשון לריחוק זה נאמר לא פחות ולא יותר ע"י אלוף סודות התורה, רבי שמעון בר יוחאי (מסכת נדה לא ע"ב). לשאלה "מפני מה אמרה תורה נדה לשבעה?" [מדובר לפני שחכמים הוסיפו שבעה ימי נקיים]. וענה: "מפני שרגיל בה וקץ בה. אמרה תורה 'תהא טמאה שבעה ימים כדי שתהא חביבה על בעלה כשעת כניסתה לחופה'".

כלומר הריחוק בתקופה קצרה זו עוד משלהבת את האהבה, עוד מגבירה את ההתקשרות כאשר תחזור אחר כך מהטבילה, והיא תהיה חשוקה וחביבה בעיניו כמו כלה חדשה. וזהו ריוח גדול! כך מפרש שם רש"י "שלא יהא רגיל בה, ותתחבב עליו". ידוע שבין אחינו החילונים יש לפעמים תופעות של בגידה, איש באשתו ואשה בבעלה. הסיבה לכך היא בעיקר מפני הנאמר כאן בגמרא. המקיימים יחסי אישית בכל רגע נתון, ההרגל גורם שהענין נדוש וכבר "לא מעניין". לכן מחפשים חלופות. התורה שמרה נגד תופעה אנושית זו.

ולכן כל ההרחקות המנויות בהלכה באו לשים גדר, שלא יביא דבר לדבר, מנגיעה לנשיקה, ומנשיקה לחיבוק, ומזה לעוד חמור ממנו. ובכן הכלל הגדול הוא שההרחקות באו כדי לבנות את האהבה, ההרחקות הן חיוביות כדי להביא לתוצאה טובה ויקרה, ואין לחשוב באופן שלילי.

אבל יש נימוק שני לאיסורי נגיעה. ידוע שיצר הרע הקשה ביותר הוא עניני מין. כבר חז"ל הזכירו זאת בענין "הרהור עבירה" (בבא בתרא קסד ע"ב). כאשר הבעל נוגע באשתו בעת שהיא אסורה עליו, יש חשש לקישוי, וגרוע מזה לזרע לבטלה. בימינו יש המזלזלים בחטא זה, אבל לא צדקו. חז"ל החמירו מאד בזה (נדה יג ע"ב) והטעם הוא כמו שביאר רמב"ן על התורה (ויקרא טו, יא – והוא מעין טומאת מת. כי מת כאן כח חיים) כי יש בזרע האדם כח חיות, כח ליצור נשמה, אדם חי. בזבז כח זה הוא "בל תשחית" באופן חמור מאד. הוא בזבז האנרגיה שהקב"ה שתל באדם למען להרבות יהודים בעולם. ובכן איסור נגיעת הבעל באשתו איננו מפני שהאשה דחוייה או נמאסת, אלא מפני חסרון של הבעל שהוא חלוש אופי, וכולם חשודים שייכשלו בחטא זה, לפחות חלק מהפעמים שנוגע בה.

לכן בסיכום, אין לבעל לעשות מעשה מופגן, מעשה שיובן שלא כראוי, או על ידי אשתו או על ידי הצופים. אדם צדיק מצניע מעשיו, ובמיוחד לא לפגוע בזולת.